

§ 43 NYT

62. Afvanding af en mindre sø i forbindelse med anlæg af hovedlandevej.

Et amtsråd gav i medfør af naturfredningsloven tilladelse til afvanding af en mindre sø i forbindelse med anlæg af en hovedlandevej.

Afgørelsen blev af en interesseorganisation påklaget til Skov- og Naturstyrelsen med det anbringende, at amtet skulle pålægges at anlægge en sø af tilsvarende størrelse og overføre flora og fauna til den nye sø.

Skov- og Naturstyrelsen stadfæstede amtsrådets afgørelse. Styrelsen anbefalede amtsrådet, at en eller flere af de i forbindelse med anlæg af hovedlandevejen projekterede regnvandsbassiner blev udformet således, at de ville kunne fungere som erstatningsbiotoper.

(Skr. af 28/4-88, j.nr. F 736/10-35).

63. Opdyrkning af hede.

Et amtsråd meddelte i medfør af naturfredningslovens § 43 afslag på ansøgning om opdyrkning af ca.

4 ha hede ud af et samlet hedeareal på ca. 6 ha.

Afgørelsen blev påklaget til Skov- og Naturstyrelsen med den begrundelse, at arealet om få år ville gro til med fyrrebuske og græs, og at et sådant oplejet areal ville ikke pynte i naturen.

Skov- og Naturstyrelsen stadfæstede amtsrådets afgørelse. Skov- og Naturstyrelsen bemærkede i sin afgørelse, at på baggrund af den meget store indskrænkning, der gennem en årrække er sket af det samlede danske hedeareal, finder styrelsen det principielt ikke ønskeligt, at der fremdeles ved opdyrkning og lignende fortsat sker indskrænkning af naturtypen, der er vokse- og levested for en række plante- og dyrearter, som i dag er fåtallige, ligesom hedearealet i sig selv er med til at bevare et varieret landskab.

(Skr. af 17/5-88, j.nr. F 736/11-51)

64. Anlæg af lystsfiskersø i mooseområde.

Et amtsråd meddelte i medfør af naturfredningslovens § 43 afslag

på ansøgning om etablering af en lystfiskersø i et moseområde.

Afgørelsen blev påklaget til Skov- og Naturstyrelsen med den begrundelse, at søen ville blive et naturligt vådlandsområde. Landskabet ville kun ændre karakter på den måde, at søen blev etableret, samt at der blev anbragt et par borde og bænke til turisterne.

Skov- og Naturstyrelsen stadfæstede amtsrådets afgørelse. I afgørelsen bemærkede styrelsen, at etablering af den pågældende lystfiskersø ville betyde en indskrænkning af et moseområde med en karakteristisk flora, hvilket ville være en væsentlig ændring af området. Styrelsen fandt ikke, at det formodede mindre slid af andre nærliggende søer var en tilstrækkelig tungtvejende grund til at tillade etablering af søen.

(Skr. af 20/5-1988, j.nr. F 736/10-37).

65. Opfyldning af sø i forbindelse med byggemodning.

Et amtsråd gav i medfør af naturfredningslovens § 43 en kommune efterfølgende tilladelse til opfyldning af en sø. Søen var beliggende indenfor et byggemodnet erhvervsområde. Afgørelsen blev af en interesseorganisation påklaget til Skov- og Naturstyrelsen.

Skov- og Naturstyrelsen ændrede amtsrådets afgørelse, således at det blev påbudt enten at genskabe søen eller at etablere en erstatningsbiotop. Styrelsen anførte i sin afgørelse, at der skal tungtvejende grunde til at tillade ændringer af vådområder. Byggemodning kan normalt ikke

anses som sådan væsentlig begrundelse, specielt ikke hvis byggemodningen og den efterfølgende udnyttelse af området til byggeri principielt kan ske under respekt af det pågældende område, som det var tilfældet her.

(Skr. af 26/5-1988, j.nr. F 736/4-27).

66. Ulovlig opførsel af dæmninger til slambassiner i strandengsområde.

Et amtsråd meddelte i medfør af naturfredningslovens § 43 afslag på ansøgning fra et firma om at bibeholde et ulovligt anlagt bassin og en dæmning samt at etablere bassiner og deponere jord på nogle strandenge.

Afgørelsen blev af virksomheden påklaget til Skov- og Naturstyrelsen med følgende begrundelser:

1) Tidligere Landvæsenskommissionskendelser pålagde virksomheden ret og pligt til at gennemføre ovennævnte arbejder.

2) Landvæsenskommissionskendelserne havde bevaret deres gyldighed efter ikrafttrædelsen af naturfredningslovens § 43 b.

3) Standsning af arbejderne ville medføre erstatningskrav fra lodsejerne, som ifølge landvæsenskommissionskendelserne skulle have arealerne tilbageleveret efter opfyldningen.

4) Sagen var afgørende for virksomhedens eksistens.

Virksomheden genfremsatte ligeledes ansøgning om efterfølgende godkendelse af de efter ikrafttrædelsen af naturfredningslo-

vens § 43 b allerede gennemførte indgreb på arealet med hensyn til udledning af spildevand, opførelse af diger og dræning og opfyldning af bassiner. Endvidere blev ansøgt om tilladelse til at videreføre de foranstaltninger og arbejder på arealet, som var omfattet af kendelserne fra Landvæsenskommissionen.

Skov- og Naturstyrelsen ændrede amtsrådets afgørelse således, at der blev givet tilladelse til bevarelse af digerne om det tidligere etablerede bassin samt opfyldning af dette, medens der blev meddelt afslag på ansøgning om opfyldning af det tilbageværende strandengsområde.

Som begrundelse for afgørelsen fremhævede Skov- og Naturstyrelsen, at inddragelse af yderligere strandengsarealer til opfyldning efter ikrafttrædelse af naturfredningslovens § 43 b kræver tilladelse efter denne bestemmelse, uanset de afsagte landvæsenskommissionskendelser. Styrelsen lagde vægt på at beskytte de tilbageværende strandengsområder - ikke mindst på grund af deres betydning som Ramsar-område og EF-fuglebeskyttelsesområde. Styrelsen lagde dog samtidig en vis vægt på virksomhedens forventning om at kunne gennemføre projektet som oprindeligt forudsat.

(Skr. af 30/5-1988, j.nr. F 736/5-18).

67. Etablering af hjortehegning.

Et amtsråd meddelte i medfør af naturfredningslovens § 43 a tilladelse til etablering af en hjortefarm på visse vilkår i et klithedeområde. Tilladelsen var en efterfølgende lovliggørelse.

Området, hvori hjortefarmen var anlagt, var i 1984 blevet fredet ved en Overfredningsnævnskendelse. Denne fredning havde til formål at bevare området's landskabelige karakter - overvejende som åbne klit- og klithedearealer med næringsfattige søer - samt ved plejeforanstaltninger at skabe de bedst mulige betingelser for planter og dyr. Under fredningsbestemmelserne - korrigeret i 1985 - anføres, at der ikke må opsættes nye hegn, bortset fra nødvendige landbrugshegn. I 1987 afgør fredningsnævnet efter forespørgsel fra ejeren, at anvendelse af arealet til hjortefarm efter Overfredningsnævnets ændring af hegnsbestemmelsen fra kreaturhegn til landbrugshegn, ikke er i strid med fredningen. Det anføres dog, at anvendelsen af arealet til hjortefarm skal behandles i henhold til naturfredningslovens § 43 b. På dette tidspunkt har ejeren, i strid med en aftale med amtskommunens fredningskontor, og uden forudgående tilladelse fra amtskommunen, allerede opført hegningen. Ejeren var inden etableringen af hjortefarmen af amtskommunen blevet gjort opmærksom på, at opførelse af hjortehegnet krævede godkendelse efter naturfredningslovens § 43 b.

Afgørelsen blev af ejeren påklaget til Skov- og Naturstyrelsen med det anbringende, at vilkårene for tilladelsen, herunder låger i hegnet, var uacceptable. Endvidere blev afgørelsen påklaget af en interesseorganisation samt nogle lokale borgere. Disse ønskede hjortefarmen fjernet.

Skov- og Naturstyrelsen besluttede at ændre amtskommunens afgørelse således, at der ikke blev givet tilladelse til etablering af hjortefarmen

Ejeren blev derfor pålagt at fjerne det etablerede dyrehegn.

I Skov- og Naturstyrelsens afgørelse bemærkes, at beskyttelsen efter reglerne i naturfredningslovens §§ 43-43 b ikke kan til-sidesættes ved eventuelle bestemmelser i en fredningskendelse, idet der er tale om to sideordnede regelsæt, der behandles af forskellige myndigheder.

I afgørelsen fremhæves, at hjortehegn, med en højde på ca. 2 m og opført på betonpiller ikke er omfattet af de undtagelser, der er nævnt i punkt 7.2. i hede- og strandengscirkulæret (cirkulære nr. 103 af 27. marts 1984), da der her med udtrykket "sædvanlige landbrugshegn" sigtes til kreaturhegn, som har en anden og langt mindre landskabelig effekt. Opsætning af hjortehegn kræver derfor efter fast administrativ praksis i sig selv en tilladelse efter lovens kapitel V (Se § 43-NYT, indrykning nr. 21).

Skov- og Naturstyrelsen fandt endvidere efter en besigtigelse, at der ville ske: 1) Slid og nedtrampning af hedevegetation, 2) gradvis ændring af vegetationens sammensætning forårsaget af den øgede næringsstofftilførsel ved tilskuds fodring, 3) negativ effekt på det naturlige dyreliv, herunder større pattedyrs fouragerings- og vandringsmuligheder og 4) væsentlig negativ landskabelig effekt.

Udfra en samlet vurdering konkluderede Skov- og Naturstyrelsen, at en bibeholdelse af hjortefarmen dels vil være et skæmmende element i landskabet, dels ikke være foreneligt med ønsket om at bevare hedeområdet i dets nuværende tilstand, idet den vil ændre det naturlige dyre- og

planteliv.

Det er i øvrigt Skov- og Naturstyrelsens generelle opfattelse, at der normalt ikke bør gives tilladelse til etablering af hjortefarme i områder, omfattet af naturfredningslovens §§ 43 a - 43 b, bl.a. fordi der er gode muligheder for at etablere hjortefarme uden for de beskyttede naturområder, på de marginale landbrugsjorder (jfr. § 43-NYT, indrykning nr. 41).

(Skr. af 1/8-1988, j.nr. F 736/13-31).

68. Genoptagelse af dambrugsdrift efter længerevarende produktionsstandsning.

Et amtsråd gav afslag på en ansøgning om genoptagelse af driften af et mindre dambrug. Dambruget havde været lukket i ca. 5 år på grund af begrundet risiko for smitte med fiskesygdomme fra nærliggende dambrug. Lukningen var et led i en større bekæmpelsesplan for Egtvedsyge hos fisk i det pågældende åsystem og skete efter aftale med en offentlig myndighed.

Amtsrådet begrundede sit afslag med, at dambruget, der var beliggende i en slugt med sumpkilder og et mindre vandløb, efter lukningen var faldet tilbage i en naturtilstand af stor biologisk værdi, hvorved det var vokset ind i § 43. En genoptagelse af driften på dambruget ville betyde væsentlige negative ændringer af området, specielt vandløbet med tilhørende sumpkilder.

Skov- og Naturstyrelsen kom til den konklusion, at området var faldet tilbage i naturtilstand,

og genoptagelsen af dambrugsdriften derfor krævede godkendelse efter naturfredningslovens § 43, men at der i dette tilfælde var tale om en produktionsstandsning tvunget af omstændighederne, som led i sædvanlig dambrugsvirksomhed og praksis for sygdomsbekæmpelse.

Skov- og Naturstyrelsen fandt derfor ikke, at der kunne gives afslag på ansøgningen om genoptagelse af dambrugsdriften, men tilladelsen blev givet under forudsætning af, at genoptagelse af driften ikke medførte indgreb eller anlæg udenfor det hidtidige dambrugsområde.

(Skr. af 11/8-1988, j.nr. F 732/9-2).

---

69. Ændring af tilgroet moseområde.

En lodsejer ønskede at rydde, planere, gødske og tilså en moseparcel og derefter anvende den til græsning. Moseområdet bestod dels af træløse tørvegrave med højmoservegetation, dels af stærkt tilgroede tørvebænke.

Da trærydning og græsning efter amtsrådets vurdering kunne have en gavnlig virkning på området, blev der givet tilladelse på en række begrænsende vilkår. Amtsrådet tillod således kun rydning af 2/3 opvækst samt græsning med maksimalt 3 kreaturer/ha. Der måtte altså ikke ske nogen form for jordbehandling, hvilket helt ville ændre områdets karakter.

Skov- og Naturstyrelsen stadfæstede amtsrådets afgørelse, men for at sikre de højmosepåvirkede tørvegravspartier dels mod maskinel ødelæggelse, dels mod eutrofiering fra kreaturerne indføjedes et vilkår, hvorefter

lodsejeren forinden iværksættelsen skulle fremsende et projektforslag til godkendelse i amtskommunen.

(Skr. af 26/8-88, j.nr. 736/9-60).

---

70. Informationsmateriale fra Vestsjællands amtskommune.

Vestsjællands amtskommune orienterer i løbet af 1988 lodsejere til private vandløb med særlig store naturværdier. Denne orientering omfatter et brev til lodsejerne vedlagt to pjecer, der orienterer om hensynet til henholdsvis naturfredningsloven og recipientkvalitetsplanen, samt en kortfattet vejledning om vedligeholdelse af de enkelte vandløb. Pjecerne kan fås ved henvendelse til amtskommunens fredningsafdeling eller vandmiljøafdelingen.
